

מסורת הש"ס

ספרה למויה. שערה וישבה על פתח הבית כל מי שהיה בא לקרוא רואה ראשה פרוצה וחוזר: מעשר. ראשון דשקליתו אמון הכו מד מי לכהן: דגיוו למויכו. דכתיב (במדבר ח) והעבירו תער על [כל] בשרם ומשחק צבס כאילו אחס שוטים: ככופסא. רעי כמו צטולא דכופסא

לאמרן לעיל (דף תס). כגלל הזה אחס חשוכים צעיינו: עינא ירב. עין נתן בצעריכם כדי שלא יהא צבס זורה כמותו: אמר לה. קרח איהו נמי משה עלמו גלל כל שערו: כיון דכולא רבוטא דידיה הוא. אינו מושש אס גילא עלמו דקאמר לנפשיה תמות נפשי עם פלשתים אגוז שערי כמותם ומה לי בכך שהם מקיימין אפילו מה שאני מנולו לשוק אגוז עכשיו כמותם כדי להפיס דעתם: ועוד דקאמר לכו. עשו פתיל תכלת צד' כנפות הכגד ואי ס'ד תכלת משז מפני מה לא יזמר לעשות כל הכגד כולו תכלת: אפיך גלימא דתכלתא. קח לך צבדים של תכלת וכסיניהו לכולהו מתיבתך וכסה צב' צב' מ' אתה ותצרותך: קנא לאשפו. אל (הסתר) [תסתיר] עם משה. קניו היינו התראה: ונטה לו מחוץ למחנה. ילח מחוץ למחנה שלא יחשדוהו עוד: מלאך שאין מחזיקין צמחוקת. שמחל על כבודו והוא עלמו הלך לצטל מחלוקת: חולק על רבו. חולק על ישיבתו: אשר הזו על משה ועל אהרן צעדם קרח צהוסם על ה'. מעלה עליהם הכבוד כאלו היו חולקים כלפי שכינה: מריבה. תגר וקטטה לפטפט גנדו צדכרים: מהרעס. אומר על רבו שניה לו מדה כבושה ומדת אכזרית: מהרהר. מחפה עליו דכרים: אקלידי. תפתחות: וקולפי. מנעולים: דיגלידי. כולם המפתחות והמנעולים של עור היו ופעפ'כ היו שלם מאות פרות טעונות. ל"א דגללה לנודך שקים והמלפופין ויסיקן של עור היו: לא מן הכלועין ולא מן השרופין. אלא מגמפה

א) בקלה כמי בדיה תהרסנו, ב) מו"ק יח"ל, ג) ו"ל יוסף, ד) זכריה וזכריה כו: ע"ש, ה) פסחים קע"ב. ע"ש, ו) [סס], ז) ג' מאות לאו דוקא וכן כל שלם מאות בש"ס רש"ס פסחים קע"ב, ח) מדרש לט: ע"ש, ט) לעיל קכ"ג, י) דכרים לט: י) מילה ד"ל, כ) ב"ב ע"ד.

מוסף רש"י

שאיין במחלוקת. שהיה משה מחזיר מחייהם להשלם צדכרי שלם (במדבר טו). זה עושר של קרח. שגל ידיו רוב ממונו נתגלה ונזכר מן העולם רש"ס פסחים קע"ב. שמעמידו על רגליו. שמשמח לכו (ד"ש"ט). ג' מאות. לאו דוקא. וכן כל שלם מאות רש"ס פסחים קע"ב. שכן יקולפי. שמתחת שקיין נלגשו שדור"ל רש"ס פסחים קע"ב. של מלפופים של עור שנושאים על סוסים וחזורים וגמלים (ש"ס) ופעפ"כ היה משוי ג' מאות פרות (רש"ס פסחים). אם בריאה גיהנם. אס תביאה פה לארך מששת ימי בראשית (במדבר טו). מקום נבצר להם. לכן גובה כמו (דברים ט) ונזירות צבדים (מילה י"ד). בויע. צבדים. דכתיב (במדבר טו) ותקע האלמה אכר וגו' רש"ס ב"ב טד. קיטרא. עשן (ש"ס). שקל גבבא דעמר. לקח גית אמר וטרלה צבדים אהרן. הנהו גבבי אפי' שריון צבדים (ש"ס) אציה. הסכת ושמע (ש"ס) דהו קאמרי הכי. שהי ירדו מים שאלה (ש"ס).

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

קי.

מת: ולא קרת. ר"נ היו לצד קרח דכתיב חמשים ומאתים מחמתו ואתה והארץ איש מחמתו [במדבר טו]: מן הכלועים ומן השרופין היה. שנשרפה נשמתו וגוף קיים ואח"כ נתגלגל עד מקום הצלועין ונבלע דכתיב צפרשת פנחס [סס טו] ונבלע אותם ואת קרח עמהם. ורבי יוחנן דאמר לא מן הצלועין ולא מן השרופין דרש ליה להאי ואת קרח לאחריה ואת קרח צמות העדה ומגפה: וקרח צדייקו. מדכתיב ותאלל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרם וקרח מנמקריבי הקטרם הוה דכתיב חמשים ומאתים מחמתו ואתה והארץ איש מחמתו. א"נ ואת לרבות קרח עמהם: שמש ירח עמד וזנבה. לעיל מיניה כתיב ותצקע ארץ צעטת צקיעת הארץ שנבלעו צקרקע שמש וירח עלו לאותו רקיע ששמו זבול ואמרו להקצ"ה אס אי אתה עושה דין לכן עמכם מקרח ועדתו: לא נלא. ונאיר לעולם: צכודי לא מחיסם. שהרי צכל יוס מלכי מורח ומערב צעשה שמניחין כמריהן צראשם משמחוסם לחמה: והאידינא לא נפקי עד דמחו להו. שכן גור עליהם המקום כן שמעתי. ל"א והאידינא לא נפקי מאחר שראו שהקפיד הקצ"ה על שלא ימחו לכבודו עד דמחו להו לא נפקי שחשו לכבוד המקום על צני אדם משמחוסם לשמש וירח: אין כל חדש סתם השמש. ואי גיהנם לא אצרי עד ההוא פתחא הוה ליה חש: לקרוי פתחא. שקיצ צמחה של גיהנם ותפתח הארץ צמקום שה: נסבל. משלון (ישעיה טו) עיר צלוורה. התקין להן הקצ"ה מקום גבוה שלא העמיקו כל כך צגינםם ולא ממו: טיעא. סומח ישמעאל: צלועי. מקום שנתבלעו לשם עדת קרח: צועא. ראה נקצ שמננו ילח עשן: צנבא. גיזה: אמשיה. שרה אותה צמים. לון (בכזות יד יז): משי ידיה: וכל שלשים יום. מחר לגיהנם ועולה לשם):

וסתרתה למויה כל דאתא חויה הדר אדהכי והכי אבלעו להו איתתיה דקרח אמרה ליה חזי מאי קעביד משה איהו הוה מלכא לאחורה שוויה כהנא רבא לבני אהודי שוינהו סגני דכהנא אי אתיא תרומה אמר תיהוי לכהן אי אתו מעשר דשקילתו אתון אמר הבו חד מי' לכהן ועוד דגיוו ליה למויכו ומיטלל לכו כי כופתא עינא ירב במויכו אמר לה הא איהו נמי קא עביד אמרה ליה כיון דכולהו רבותא דידיה אמר איהו נמי תמות נפשי עם פלשתים ועוד דקאמר לכו עבדיתו תכלתא אי ס'ד תכלתא חשיבא [מצוה] אפיך גלימי דתכלתא וכסיניהו לכולהו מתיבתך היינו דכתיב צחכמות נשים בנתה ביתה זו אשתו של און בן פלת ואולת ⁶ בידה תהרסנה זו אשתו של קרח ³ ויקומו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים מיוחדים שבעדה קריאי מועד שהיו יודעים לעבר שנים ולקבוע חדשים אנשי שם שהיה להם שם בכל העולם ⁴ וישמע משה ויפול על פניו מה שמועה שמע ⁵ אמר רבי שמואל בר נחמני א"ר יונתן שחשדוהו מאשת איש שנאמר ⁵ ויקנאו למשה במחנה א"ר שמואל בר יצחק מלמד שכל אחד ואחד קנא את אשתו ממש שמואל ⁶ ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה ⁷ ויקם משה וילך אל אהרן ואבירם וקבא אתחיו וקני ישראלי: במדבר טו טו

זוחלי עפר אמר רב חסדא ⁷ כל החולק על רבו כחולק על השכינה שנאמר ¹² בהצותם על ה' א"ר חמא ברבי חגיגא ⁸ כל העושה מריבה עם רבו כעושה עם שכינה שנאמר ¹³ המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל (על) [את] ה' א"ר חגיגא בר פפא ⁹ כל המתרעם על רבו כאילו מתרעם על השכינה שנאמר ¹⁴ לא עלינו תלונותיכם כי (אם) על ה' א"ר אבהו ¹⁰ כל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר שכינה שנאמר ¹⁵ וידבר העם באלהים ובמשה ¹⁶ עושר שמור לבעליו לרעתו ¹⁶ אמר ר"ל זה עושרו של קרח ¹⁷ ואת כל היקום אשר בגליתים ¹⁸ א"ר אלעזר זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו ואמר רבי לוי משוי ¹⁹ ג' מאות פרות לבנות היו מפתחות של בית גזיוו של קרח וכולהו אקלידי וקולפי דגילדא א"ר חמא ברבי חגיגא ²⁰ ג' מטמוניות יוסף במצרים אחת נתגלתה לקרח ואחת נתגלתה לאנטונינוס בן אסוירוס ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבא וא"ר יוחנן קרח לא מן הבלועים ולא מן השרופין לא מן הבלועין ואתם קרח מן השרופין דכתיב ²¹ ומאז דכתיב ²² ואתה עושה דין לבן עמרם נצא ואם לאו לא נצא עד שזרק בהם חצים אמר להן ²³ ככבודי לא מחיתם בכבוד בשר ודם מחיתם והאידינא לא נפקי עד דמחו להו ²⁴ דרש רבא מאי דכתיב ²⁵ ואם בריאה יברא ה' ופצתה האדמה את פיה אמר משה לפני הקב"ה אם בריאה גיהנם מוטב ואם לאו יברא ה' למאי אילימא למבריה ממש והא ²⁶ אין כל חדש תחת השמש אלא לקרובי פיתחא ²⁷ ובני קרח לא מתו תנא ²⁸ משום רבינו אמרו מקום נתבצר להם בגיהנם וישבו עליו ואמרו שירה ²⁹ אמר רבה בר בר חנה זימנא חדא הוה קאולינא באורחא אמר לי ההוא טייעא תא ואחוי לך בלועי דקרח אזיל חזא תרי בויעי דהוה קא נפק קיטרא מנייהו שקל גבבא דעמרא אמשיי' מיא ואתוביה בריש רומחיה ואחלפי' התם איהרן א"ל אצית מה שמעת ושמעית דהוו קאמרי הכי משה ותורתו אמת והן בראים א"ל

ל א ב ג ד מ י פ"ה מהל' מ"ה ה' א סגנ עשין יב ש"סע"ד י"ד סי' רמז סעף ב:

תורה אור השלם

- 1. ויאמר שקמונו תמותו נפש עם פלשתים ויט בכה ויפל הבית על הקרנים ועל כל העם אשר בו ויהיו המותים אשר המית במותו רבים מאשר המית בחייהו: שופטים טו ל
- 2. הכמות גישי בנתה ביתה ואולת בגדיה: משלי יד א
- 3. ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים גישי צדק קראי מועד אנשי שם: במדבר טו טו
- 4. וישמע משה ויפול על פניו: במדבר טו טו
- 5. ויקנאו למשה במחנה לאהרן קודש יי: תהלים קו טו
- 6. ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה ויקמו מן המחנה וקרא לוי אהל מועד ויהיה כל בני ישראל אל אהל מועד: אשר מחוץ למחנה: שמות לג ז
- 7. ויקם משה וילך אל אהרן ואבירם וקבא אתחיו וקני ישראלי: במדבר טו טו
- 8. וקרן לבני ישראל לממן אשר לא יקרב איש וך אשר לא מקרב אהרן הוא להקטיר קטרות לפניי ולא יהיה בקרב ועברו באשר דבר ¹ בני משה לו: במדבר יז ז
- 9. ויאמר ² לו עוד הקבא נא וידך בחיך וקבא ידו בחיך ויצאה ודחף ידו מצרעת פשלו: שמות ד ט
- 10. ויזבח אדניהו צאן וקרב ומריא עם אבן החולה אשר אצל עין רגל ויקרא את כל אחיו בני המלך ולכל אנשי יחודה עבדי המלך: מלכים א א ט
- 11. מוז רבע ולחמי רשף וקטב מרירי וכן בהמות אשלח בהם עם חמת וחלי עפר: דברים לב כד
- 12. ובני אילינא נמואל ודתן ואבירם הוא דתן ואבירם קריאי העדה אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצאתם על יי: במדבר כ ט
- 13. תקפו מי מריבה אשר רבו בני ישראל את יי ויקדש בהם: במדבר כ י
- 14. ויאמר משה בדת יי לכה בקרב פשר לאכל וקחם בבקר לשבע וקחם ממנו ¹ את תלתיכם אשר אתם מליגים עליו ונחנו מה לא עלינו תלתיכם ² על יי: שמות טו ח
- 15. וידבר העם באלהים ובמשה לקח העליונו ממצרים למות במדבר כי אין להם ואין מים ויפשו קצה בלתיים וקלקל: במדבר כא ה
- 16. יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עשר שמור לבעליו לרעתו: קהלת ה יב
- 17. ויבטח הארץ את פיה ותבלעם ואת בתיהם ואת אהליהם ואת כל היקום אשר ברגליהם בקרב כל ישראל: דברים יא ו
- 18. ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת פיה ותבלע אתם ואת קרח צמות העדה באכל האש את חמשים ומאתים איש ויהיו לבני: במדבר כ י
- 19. ואש יצאה מאת יי ותאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרות: במדבר טו לה
- 20. ואש יצאה מאת יי ותאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרות: במדבר טו לה
- 21. קמש ירח עמד ובלה לאור חצף יתלכו לנגה ברכ תנתיך: חבקוק ג יא
- 22. ואם בריאה יברא יי ופצתה האדמה את פיה ובלעה אתם ואת בתיהם ואת פיה ותבלע אתם ואת קרח צמות העדה באכל האש את חמשים ומאתים איש ויהיו לבני: במדבר טו לה
- 23. מה ישיקה הוא שיקה ומה צעשעה הוא שייעשה ואין כל חדש תחת השמש: קהלת א ט
- 24. ובני קרח לא מתו: במדבר כו יא